

LADMOVSKÉ VÁPENCE

NATURA 2000

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie. Hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie európskeho prírodného bohatstva – najvzácnejších a najohrozenejších biotopov¹ a druhov na území štátov EÚ. Sústavu NATURA 2000 tvoria **chránené vtáčie územia** vyhlásené s cieľom ochrany vtáctva a **územia európskeho významu** s cieľom ochrany ostatných vzácných a ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov. O zaradení územia do sústavy NATURA 2000 rozhoduje Európska komisia, ktorá územia vyberá z predložených návrhov jednotlivých členských krajín.

ÚZEMIE EURÓPSKEHO VÝZNAMU LADMOVSKÉ VÁPENCE

Ladmovské vápence

Identifikačný kód územia: SKUEV0032
Nadmorská výška: 100 m n. m. – 284 m n. m.
Rozloha: 337, 70 ha

Kraj: Košický
Okres: Trebišov
Katastrálne územie: Ladmovce

¹ prírodný životný priestor charakterizovaný určitými vonkajšími podmienkami a súborom v ňom žijúcich organizmov (rastlín a živočíchov)

PRÍRODNÉ POMERY

Územie predstavuje izolovaný vápencový ostrov na úpätí Zemplínskych vrchov v oblasti Východoslovenskej roviny. Má charakter pahorkatín.

Geologické podložie je tvorené vápencami a dolomitmi. Z geomorfologického hľadiska je pre územie charakteristický reliéf nekrasových planín.

Pre územie je charakteristická veľká rôznorodosť a početnosť vápnomilných a xerothermných druhov flóry a teplomilné spoločenstvá fauny. Mnohé z vtákov vyskytujúcich sa na tomto území tu aj hniezdia.

Z potencionálnej pôvodnej vegetácie cerovo-dubových a xerothermných dubových lesov sa zachovali iba fragmenty. Vyskytujú sa tu xerothermné travnino-bylinné porasty a xerothermné kroviny, ktoré vytvárajú pestrú mozaiku.

Významné druhy rastlín: poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), kosatec bezlistý uhorský (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*), hlaváčik jarný (*Adonis vernalis*), vstavač purpurový (*Orchis purpurea*), vstavač obyčajný (*Orchis morio*), prilbovka biela (*Cephalanthera damasonium*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), rumenica nepravá bradavičnatá (*Onosma pseudoarenaria* subsp. *tuberculata*), veternica lesná (*Anemone sylvestris*), prilbica jednohájová (*Aconitum anthora*), zimozeleň bylinná (*Vinca herbacea*), konvalinka voňavá (*Convallaria majalis*), kokorík voňavý (*Polygonatum odoratum*), tarica kopcová Brymova (*Alyssum montanum* subsp. *brymii*), ľan chlpatý pravý (*Linum hirsutum* subsp. *hirsutum*), kavyl' pôvabný (*Stipa pulcherrima*), kavyl' Ivanov (*Stipa joannis*), jasenec biely (*Dictamnus albus*), valdštajinka kuklíkovitá (*Waldsteinia geoides*), bezobálka sivá (*Trinia glauca*), zvonček sibírsky (*Campanula sibirica*), večernica smutná (*Hesperis tristis*), nevädzník hlaváčovitý (*Colymbada scabiosa*), mliečnik mnohofarebný (*Tithymalus epithymoides*), viaceré druhy záraz (*Orobancha* sp.), čerešňa krovitá (*Cerasus fruticosa*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), bršlen bradavičnatý (*Euonymus verrucosus*), ruža galská (*Rosa gallica*), dráč obyčajný (*Berberis vulgaris*), javor tatársky (*Acer tataricum*), dub plstnatý (*Quercus pubescens*).

Sysel' pasienkový (*Spermophilus citellus*)

Kosatec nízky (*Iris pumila*)

Hlaváčik jarný (*Adonis vernalis*)

Jasenec biely
(*Dictamnus albus*)

Vstavač purpurový
(*Orchis purpurea*)

Vstavač obyčajný
(*Orchis morio*)

Významné druhy živočíchov: syseľ pasienkový (*Spermophilus citellus*), netopier sivý (*Plecotus austriacus*), jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), jašterica zelená (*Lacerta viridis*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), skokan ostropyský (*Rana arvalis*), skokan štíhly (*Rana dalmatina*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*), kobylka Štysová (*Isophya stysi*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), bielozúbka bielobruchá (*Crocidura leucodon*), bielozúbka krpatá (*Crocidura suaveolens*), plch sivý (*Glis glis*), užovka obojková (*Natrix natrix*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), modlivka zelená (*Mantis religiosa*), sedlovka bronzová (*Ephippiger ephippiger*), kobylka Fussiho (*Poecilimon fussi*), májka obyčajná (*Meloë proscarabeus*), májka (*Meloë rugosus*), májka fialová (*Meloë violaceus*), modráčik rozchodníkový (*Scolitantides orion*), vidlochvost ovocný (*Iphiclides podalirius*), ostrôžkár černicový (*Callophrys rubi*), ostrôžkár (*Nordmannia ilicis*).

Významné druhy vtákov: výr skalný (*Bubo bubo*), skaliarik sivý (*Oenanthe oenanthe*), ľabtuška poľná (*Anthus campestris*), ľabtuška lesná (*Anthus trivialis*), dudok chochlatý (*Upupa epops*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), včelárik zlatý (*Merops apiaster*), strnádka lúčna (*Emberiza calandra*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), škovránok stromový (*Lullula arborea*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), hadiar krátkoprstý (*Circaetus gallicus*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), penica popolavá (*Sylvia curruca*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), kulík riečny (*Charadrius dubius*), slávik krovínový (*Luscinia megarhynchos*), glezgy hrubozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), strnádka lúčna (*Emberiza citrinella*).

Okáň menší (*Saturnia pavonia*)

Vidlochvost ovocný (*Iphiclides podalirius*)

Juhozápadna časť Ladmovských vápencov

NEGATÍVNE VPLYVY

Xerothermné travinno-bylinné biotopy sú ohrozené absenciou prepásania ovcami a následne sukcesnými procesmi – zarastaním travinných biotopov náletovými krovinami a drevinami, ako aj zarastaním vysokobylinnými porastami tráv.

Ďalšími negatívnymi vplyvmi sú: ťažba vápence v činnom lome v severnej časti NPR Kašvár, znečisťovanie územia v dôsledku nesprávneho prevádzkovania triedičky odpadov a znečisťovanie nelegálnymi skládkami tuhého komunálneho odpadu.

Potenciálnou možnosťou ohrozenia je obnova ťažby vápence v starom lome.

Rosnička zelená (*Hyla arborea*)

Černochovo

Zemplín

LEGENDA:
 SKUEV0032 Ladnovské vápence

Bara

Svätá Mária

Ladnovce

Somotor

Viničky

Bodrog

Malodňa

Somotorský kanál

Severný Radský kanál

Ladmovské vápence

Sedlovka bronzová
(*Ephippiger ephippiger*)

OCHRANA ÚZEMIA

Územie sa nachádza v chránenej krajinej oblasti (CHKO) Latorica. Jeho súčasťou je zároveň Národná prírodná rezervácia Kašvár vyhlásená na ochranu vzácnej vápnomilnej a xerotermej flóry a teplomilných spoločenstiev fauny.

Na území chránenej krajinej oblasti platí 2. stupeň ochrany, na území národnej prírodnej rezervácie platí 5. stupeň ochrany.

V prípade zonácie CHKO by do zóny A v území Ladmovské vápence boli zaradené lokality NPR Kašvár, Dlhá hora

a Tardika, ktoré sú najvýznamnejšími predstaviteľmi biotopov európskeho a národného významu s výskytom rastlinných a živočíšnych druhov európskeho a národného významu. V ochrannom pásme týchto lokalít by bola zóna B a na celom území Ladmovských vápencov zóna D.

Každé územie európskeho významu sa po schválení Národného zoznamu navrhovaných ÚEV vládou SR (17. 3. 2004) považuje za chránené územie. Je to štádium tzv. **predbežnej ochrany**, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby sa stav európsky významných druhov a biotopov v území nezhoršoval. Toto obdobie môže trvať až 9 rokov, pričom počas prvých 3 rokov je národný zoznam posudzovaný v Európskej komisii a dochádza k definitívnemu výberu územia do sústavy NATURA 2000 a do maximálne ďalších 6 rokov dôjde k vyhláseniu územia. Predbežná ochrana je realizovaná prostredníctvom stupňov ochrany uvedených v národnom zozname. Podrobný zoznam parciel so zaradením k príslušnému stupňu ochrany pre ÚEV Ladmovské vápence, ako aj všetky ďalšie informácie o sústave NATURA 2000 na Slovensku nájdete na www.soprs.sk/natura.

Stupne ochrany. Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je územná ochrana na Slovensku diferencovaná podľa stupňov ochrany. Najmenšie obmedzenia v prospech ochrany prírody predstavuje 1. stupeň (platí na celom území SR), najprísnejší je 5. stupeň (o. i. zahŕňa zákaz pohybu mimo vyznačených turistických chodníkov, zberu plodov a rušenia pokoja v záujme prítomných živočíchov a samozrejme vylučuje hospodársku činnosť). V prípade zónovania územia, jednotlivým zónam zodpovedajú príslušné stupne ochrany (zóna A = 5. stupeň, zóna B = 4. stupeň, zóna C = 3. stupeň, zóna D = 2. stupeň. 1. stupeň nemá pridelenú zónu).

Západná časť Ladmovských vápencov

STAROSTLIVOSŤ O ÚZEMIE

Územie vyžaduje pravidelný manažment. V posledných rokoch intenzívne zarastá náletovými krovínami a drevinami. Z dôvodu zachovania mozaikovitého charakteru xerotermy krovín a travinno-bylinných biotopov je potrebné tieto nálety postupne odstrániť. Pre zachovanie xerotermy travinno-bylinných biotopov a významných rastlinných druhov (ponikle veľkokvetý, kosatec bezlistý uhorský) je potrebné pravidelné kosenie a odstraňovanie pokosenej biomasy v kombinácii s prepásaním územia ovcami, resp. kozami. Nakoľko ide o územie na vápencoch a dolomitoch, neodporúča sa prepásanie hovädzím dobytkom.

Stepník

Kobylka Fussiho (*Poecilimon fussi*)

Dudok chochlatý (*Upupa epops*)

Modlivka zelená (*Mantis religiosa*)

ZOZNAM BIOTOPOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU V ÚZEMÍ

Typ biotopu	Kód NATURA 2000 (* prioritné biotopy)
Vresoviská a krovinné biotopy mierneho pásma Xerothermné kroviny	40A0*
Prirodzené a poloprirodzené travinno-bylinné biotopy Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovištia <i>Orchidaceae</i>)	6210* 6240*
Lesné biotopy Teplomilné panónske dubové lesy	91H0*

Xerothermné spoločenstvá na Dlhej hore

ZOZNAM DRUHOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU V ÚZEMÍ

Skupina Slovenský názov	Vedecký názov (* prioritné druhy)	
Vyššie rastliny poniklec veľkokvetý kosatec bezlistý uhorský	<i>Pulsatilla grandis</i> <i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>	
Chrobáky roháč obyčajný fuzáč veľký	<i>Lucanus cervus</i> <i>Cerambyx cerdo</i>	Fuzáč veľký (<i>Cerambyx cerdo</i>)
Motýle ohniváčik veľký mlynárik východný	<i>Lycaena dispar</i> <i>Leptidea morsei</i>	
Kobylky kobyłka Štysova	* <i>Isophya stysi</i>	Kobyłka Štysova (<i>Isophya stysi</i>)
Obožživelníky kunka červenobruchá	<i>Bombina bombina</i>	

Poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*)

KONTAKTNÉ ADRESY

ISBN 978-80-89310-00-5

Štátna ochrana prírody SR
Správa CHKO Latorica
M. R: Štefánika 1755
075 01 Trebišov
tel: 056/6683000
fax: 056/6683001

e-mail: andrea.simkova@sopsr.sk

www.sopsr.sk/natura

Autori fotografií: © M. Balla, © A. Krištín

Tento informačný materiál vydala ŠOP SR v rámci projektu Optimalizácia komunikácie a informovania o chránených územiach zaradených do sústavy Natura 2000, ktorý je spolufinancovaný Európskou úniou.

Foto na obálke:

predná strana – kosatec bezlistý uhorský (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*),

jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*)

zadná strana – krížiak pásavý (*Argiope bruennichi*)

